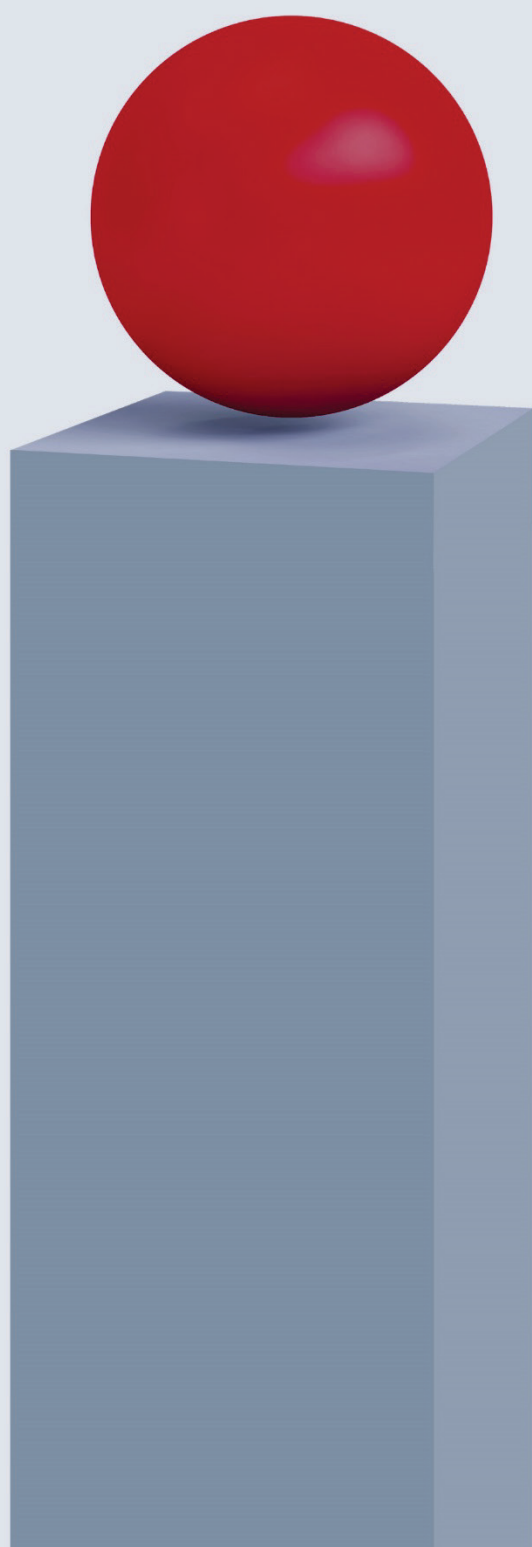

Kratke analize

Poslovanje trgovskih gospodarskih družb do leta 2024

Mojca Koprivnikar Šušteršič

Zbirka Kratke analize

Poslovanje trgovskih gospodarskih družb do leta 2024

Izdajatelj:

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj
Gregorčičeva 27
1000 Ljubljana

Avtor: Mojca Koprivnikar Šušteršič

Tehnično urejanje: Mojca Bizjak

Ljubljana, julij 2025

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 241926659

ISBN 978-961-6839-64-8 (PDF)

Spletna lokacija publikacije:

<https://www.umar.gov.si/publikacije/kratke-analize/publikacija/poslovanje-trgovskih-gospodarskih-druzbo-do-le-2024>

Publikacija je brezplačna.

©2025, Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

Razmnoževanje publikacije ali njenih delov ni dovoljeno.

Objava besedila in podatkov v celoti ali deloma je dovoljena le z navedbo vira.

Vsebina

Povzetek	1
1 Uvod	2
2 Poslovanje trgovskih gospodarskih družb	3
1.1 Trgovina z motornimi vozili in njihovimi popravili	8
1.2 Trgovina na debelo	9
1.3 Trgovina na drobno	10
3 Zaključek	15
Literatura in viri	16
Priloga: Opredelitev kazalnikov, uporabljenih v analizi poslovanja gospodarskih družb	17

Povzetek

V kratki analizi proučimo statistične podatke iz bilanc stanja in izkaza poslovnega izida gospodarskih družb v dejavnosti trgovina ter vzdrževanje in popravila motornih vozil (G), ki po deležu dodane vrednosti, neto čistega dobička in števila zaposlenih v celotni vrednosti vseh gospodarskih družb spada med največje dejavnosti slovenskega gospodarstva. Te družbe sicer ustvarijo okoli 80 % dodane vrednosti celotne dejavnosti trgovine (ostalo drugi poslovni subjekti). Zanimajo nas glavne značilnosti poslovanja in njihovega premoženjsko-finančnega položaja. Analiza zajema obdobje po letu 2008, z glavnim poudarkom na poslovanju v letu 2024.

Poslovanje gospodarskih družb trgovine ter vzdrževanja in popravil motornih vozil (G) so v zadnjih letih močno zaznamovali najprej epidemija, nato energetska in splošna draginja. Na poslovanje je vplival tudi postopni premik potrošnje k storitvam, proti koncu lanskega leta pa tudi povečana negotovost, ki izhaja iz geopolitičnih in gospodarskih razmer, ter z njo povezana previdnost pri poslovanju gospodarskih družb in trošenju potrošnikov. Trgovske gospodarske družbe so po letu 2013, ko so ustvarile nekaj izgube, v nadaljnjih letih poslovale pozitivno. Neto čisti dobiček se je po podvojitvi v letu 2021 do leta 2024 nekoliko zmanjšal. Lanski upad je bil posledica upada dobička iz poslovanja, še večji upad pa je preprečilo boljše finančno poslovanje, saj so trgovske družbe leto 2024 – sploh prvič od leta 2008 – zaključile z neto dobičkom iz financiranja. Finančno poslovanje se je izboljšalo zaradi boljšega poslovanja družb v trgovini na debelo (povečanje dobička) in trgovini na drobno (zmanjšanje izgube). Družbe trgovine z motornimi vozili pa so ob nižjem neto dobičku iz poslovanja za polovico povečale tudi izgubo iz financiranja, tako da so edine poslovale z manjšim neto čistim dobičkom kot v letu 2023. Ob tem so, po treh letih rasti, zmanjšale tudi dodano vrednost in produktivnost. Rast dodane vrednosti in produktivnosti pa se je nadaljevala v družbah trgovine na debelo, ki so ob poslabšanju dobička iz poslovanja (in izboljšanju finančnega poslovanja) leto 2024 zaključile s podobnim neto čistim dobičkom kot leta 2023. S precej višjim neto čistim dobičkom kot v predhodnem letu so leto 2024 zaključile družbe v trgovini na drobno, ki pa niso dosegle rezultatov iz leta 2021, ko se je pod vplivom visoke rasti trošenja gospodinjstev neto čisti dobiček skokovito povečal. Po precejšnjem upadu v letih 2022 in 2023 se je lani močneje povečal neto čisti dobiček družb trgovine na drobno v nespecializiranih prodajalnah, v katerih prevladujejo hipermarketi, marketi in diskonti. To je bilo posledica sploh prvič doseženega dobička iz financiranja, dobiček iz poslovanja pa se je zmanjšal za skoraj tretjino. Na slednje je poleg racionalnejših nakupov hrane in pijače vplivalo tudi preusmerjanje potrošnje k storitvam, pa tudi nadaljnja rast nabavne vrednosti stroškov blaga, materiala in storitev ter stroškov dela. Omenjenim družbam se je v letu 2024 poslabšala tudi gospodarnost poslovanja, prav tako pa se je zmanjšal presežek prihodkov od prodaje nad stroški blaga, materiala, storitev in dela. Drugo leto zapored so svoje poslovanje izboljšale družbe trgovine na drobno v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi. Poslovale so s skoraj petino večjim neto čistim dobičkom, pri čemer so prvič poslovale z dobičkom iz financiranja, dobiček iz poslovanja pa se je zmanjšal.

1 Uvod

Podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida gospodarskih družb¹ omogočajo hitrejše (kot npr. strukturne statistike podjetij) oziroma podrobnejše (kot npr. nacionalni računi) spremljanje gibanj v trgovinski dejavnosti. Uporabljeni podatki za razliko od strukturnih statistik ali nacionalnih računov ne vključujejo rezultatov vseh poslovnih subjektov (poleg gospodarskih družb so to še samostojni podjetniki, zadruge, društva, pravne osebe zasebnega in javnega prava), kljub temu pa z analizo podatkov o poslovanju gospodarskih družb zajamemo kar okoli 80 % dodane vrednosti celotne trgovske dejavnosti.

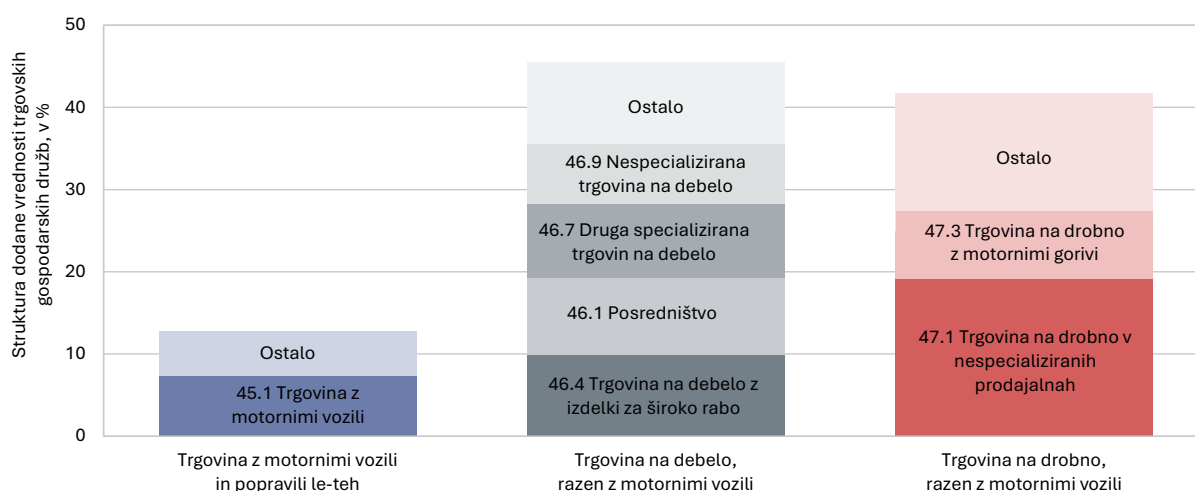
V kratki analizi proučimo statistične podatke iz bilanc stanja in izkaza poslovnega izida gospodarskih družb v dejavnosti trgovina ter popravila in vzdrževanje motornih vozil, ki po deležu dodane vrednosti, neto čistega dobička in števila zaposlenih v celotni vrednosti spada med največje dejavnosti slovenskega gospodarstva. Po vseh omenjenih kazalnikih je dejavnost trgovine takoj za predelovalnimi dejavnostmi, po številu družb pa je največja. Zanimajo nas glavne značilnosti poslovanja in njihov premoženjsko-finančni položaj. Zaradi spremembe Standardne klasifikacije dejavnosti z letom 2008 večinoma analiziramo obdobje po tem letu, pri čemer je glavni poudarek na analizi poslovanja v zadnjem letu z razpoložljivimi podatki, tj. letu 2024. Podatki za vsako od analiziranih let vključujejo gospodarske družbe, ki so v tistem letu dejansko poslovale. Vse kategorije primerjamo v tekočih cenah, veliko primerjav predstavimo tudi grafično.

¹ Objavlja jih AJPES na podlagi letnih poročil, ki jih enkrat letno predložijo gospodarske družbe.

2 Poslovanje trgovskih gospodarskih družb

Dejavnost trgovine po dodani vrednosti in neto čistem dobičku gospodarskih družb ter številu zaposlenih spada med največje dejavnosti slovenskega gospodarstva. Po vseh omenjenih kazalnikih je dejavnost **trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (G)** takoj za predelovalnimi dejavnostmi, po številu družb pa je največja. Trgovske družbe po vseh kazalnikih predstavljajo okoli petino celotne vrednosti vseh gospodarskih družb. Dejavnost je razdeljena na več panog, glavni trije oddelki so: trgovina z motornimi vozili in njihovimi popravili (G45), ki je najmanjša trgovska dejavnost; trgovina na debelo, razen z motornimi vozili (G46), ki je največja po deležu dodane vrednosti, in trgovina na drobno, razen z motornimi vozili (G47), ki je največja po številu zaposlenih.

Slika 1: Po deležu v dodani vrednosti je največji oddelek trgovina na debelo, znotraj katerega je več panog precej enakovrednih

Vir podatkov: AJPES (2025), lastni izračuni.

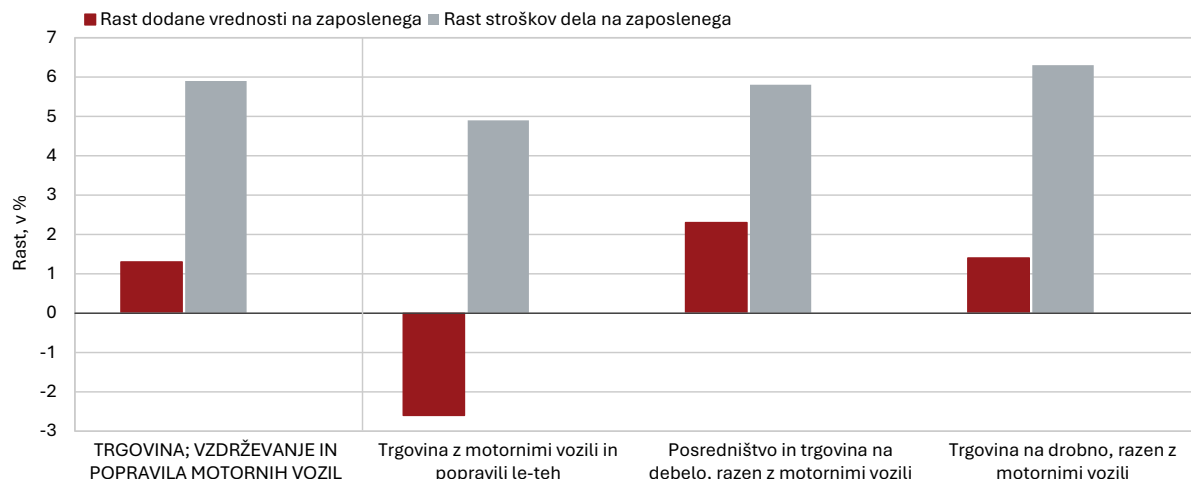
Dodana vrednost in produktivnost dela v družbah trgovine ter vzdrževanja in popravil motornih vozil sta se v letu 2024 povečala manj kot v povprečni gospodarski družbi. Po zmanjševanju v obdobju 2011–2013 (zadnja leta gospodarsko-finančne krize) se je dodana vrednost trgovskih družb v naslednjih letih povečevala². Občutneje, za skoraj petino, v letu 2021, ko je bil delež trgovskih družb v skupni dodani vrednosti z 18,7 % najvišji po letu 2010. V naslednjih treh letih se je dodana vrednost sicer še povečala (najbolj, za dobro desetino, v letu 2023), vendar je bilo povečanje v vseh treh letih manjše kot v povprečju gospodarskih družb. S tem se je njen delež v skupni dodani vrednosti znižal na 17,3 % v letu 2024, kar je podobno kot leta 2018. Po zmanjšanju v letu 2020, ki bi bilo brez ukrepov vlade za ohranjanje delovnih mest še precej večje (za več glej Koprivnikar Šušteršič, 2023), se je v naslednjih letih povečalo tudi število zaposlenih. Ob nekoliko nižji rasti števila zaposlenih od rasti dodane vrednosti so družbe v letu 2024 nekoliko okrepile tudi produktivnost (za 1 %), kar pa je bilo precej manj od rasti produktivnosti povprečne gospodarske družbe. Slednja se je tako v nominalnem znesku približala produktivnosti družb dejavnosti trgovine, ki je bila vse od leta 2019 višja³. Rast števila zaposlenih in povišanje minimalne ter povprečne plače so zvišali tudi stroške dela. Ob izrazitejšem povečanju stroškov dela na zaposlenega od rasti

² Država je med epidemijo covid-19 za ohranjanje delovnih mest in podporo dohodkom zaposlenih sprejela številne ukrepe na trgu dela, na podlagi teh pa je podjetjem namenila subvencije, ki so predvsem leta 2020 močnejše vplivale na višino dodane vrednosti. Leta 2020 je bila tako dodana vrednost višja za 1 %, brez upoštevanja prejetih subvencij pa se je zmanjšala za 2,2 %.

³ Produktivnost v dejavnosti trgovine je bila v nominalnem znesku višja od povprečne produktivnosti gospodarskih družb od vključno leta 2019. Po tem ko je razlika med povprečno produktivnostjo trgovskih družb in povprečno produktivnostjo vseh gospodarskih družb v letih 2019 ter 2020 znašala 3 %, se je ta v letu 2021 povečala na 8 %, v letih 2022 in 2023 zmanjšala na 4 %, v letu 2024 pa na 0,4 %.

produktivnosti se je leta 2024 še povečal delež stroškov dela v dodani vrednosti, ki je bil z 58,8 % najvišji po letu 2018.

Slika 2: Rast stroškov dela na zaposlenega povprečne trgovske družbe je v letu 2024 precej presegla rast dodane vrednosti na zaposlenega

Vir podatkov: AJ PES (2025), lastni izračuni.

Neto čisti dobiček trgovskih družb, ki se je leta 2021 več kot podvojil na 1,3 mrd evrov, se je do leta 2024 nekoliko zmanjšal. Družbe so leta 2008 dosegle visok neto čisti dobiček (443,5 mio evrov), ki se je v naslednjih letih zmanjševal. Leta 2013 so poslovno leto prvič zaključile z neto čisto izgubo v višini 31,4 mio evrov, kar je bila posledica za več kot polovico večje neto izgube iz financiranja⁴. Ta se je v letih do 2016 močno zmanjšala⁵, tako da so družbe, ob večjem neto dobičku iz poslovanja vseh treh oddelkov, leto 2016 zaključile z neto čistim dobičkom v višini 628,7 mio evrov. Do leta 2019 se je ta, ob precejšnjih nihanjih predvsem zaradi poslovanja družb trgovine na drobno⁶, povečal na 793,7 mio evrov. Po zmanjšanju v letu 2020 in podvojitvi v letu 2021 na 1326 mio evrov, je neto čisti dobiček, ob nihanjih v naslednjih letih, v letu 2024 znašal 1254 mio evrov. V letu 2024 se je neto čisti dobiček glede na leto prej zmanjšal za 1,6 %. Močno, za 8,3 %, se je zmanjšal neto dobiček iz poslovanja, kar je bilo posledica slabšega poslovanja družb vseh treh glavnih panog. Še večji upad neto čistega dobička je preprečilo boljše finančno poslovanje, saj so trgovske družbe leto 2024 – sploh prvič od leta 2008 – zaključile z neto dobičkom iz financiranja v višini 40,6 mio evrov (še v letu 2023 pa so imele 96,5 mio evrov izgube iz financiranja). Izboljšanje finančnega poslovanja je bilo predvsem posledica boljšega poslovanja družb v trgovini na debelo (povečanje dobička za 55,6 mio evrov) in trgovini na drobno (zmanjšanje izgube za 83,2 mio evrov). Izgubo iz financiranja pa so še povečale družbe v trgovini z motornimi vozili, ki so tudi edine poslovale z manjšim neto čistim dobičkom kot v letu 2023.

⁴ Gibanje neto finančne izgube je bilo v teh letih v veliki meri posledica finančnega poslovanja večje družbe posredništva in trgovine na debelo, ki od leta 2014 zaradi stečaja ni več poslovala. Na povečanje neto finančne izgube so poleg omenjene družbe leta 2012 in 2013 vplivale tudi družbe trgovine na drobno.

⁵ Izboljšanje je bilo predvsem posledica precejšnjega zmanjšanja neto finančne izgube družb posredništva in trgovine na debelo leta 2014 in nadalje leta 2016 ter družb trgovine na drobno leta 2015.

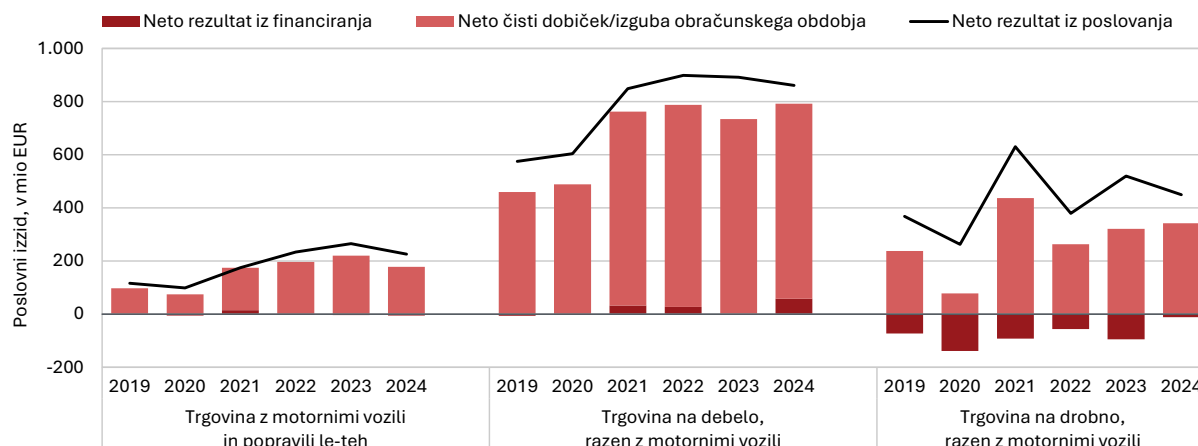
⁶ Na poslovanje v letu 2017 je vplivalo poslovanje največje trgovske družbe na drobno, ki je, podobno kot leta 2012, izvedla oslabitve nepremičnin in odpise zaradi prevrednotenja finančnih naložb. Na poslovanje v letih 2018 in 2019 pa je vplivalo predvsem nihanje finančnega poslovanja večje družbe, ki se ukvarja s prodajo motornih goriv, v letu 2019 pa večji odpisi vrednosti enega izmed diskontov.

Tabela 1: Kazalniki poslovanja gospodarskih družb v dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil v izbranih letih

	2008	2010	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Število gospodarskih družb	13.456	13.947	15.354	15.084	15.167	15.002	14.873	15.072	15.080
Število zaposlenih ¹	90.311	86.871	79.770	88.872	88.828	90.357	91.800	92.955	93.594
Delež zaposlenih v vseh družbah (v %)	17,7	18,8	17,9	17,1	17,4	17,3	17,1	17,0	17,2
Delež dodane vrednosti v vseh družbah (v %)	18,9	18,7	17,1	17,6	17,9	18,7	17,9	17,6	17,3
Neto ² čisti dobiček/izguba (v mio EUR)	443,5	155,0	521,3	793,7	641,9	1.326,4	1.220,4	1.273,3	1.253,6
VELIKOST									
Sredstva/podjetje (v tisoč EUR)	1.356	1.274	1.038	1.292	1.313	1.444	1.566	1.575	1.594
Število zaposlenih/podjetje	6,7	6,2	5,2	5,9	5,9	6,0	6,2	6,2	6,2
OPREMLJENOST DELA S SREDSTVI									
Povprečna sredstva/zaposlenega (v tisoč EUR)	190	202	198	208	222	229	244	252	253
GOSPODARNOST									
Gospodarnost poslovanja	1,032	1,025	1,026	1,032	1,031	1,045	1,033	1,038	1,035
DONOSNOST									
Donosnost sredstev (v %)	2,6	0,9	3,3	4,3	3,3	6,4	5,5	5,4	5,3
Donosnost prihodkov (v %)	1,5	0,6	1,9	2,3	2,0	3,5	2,6	2,7	2,7
PRODUKTIVNOST									
Dodana vrednost/zaposlenega (v EUR)	37.698	35.908	39.126	48.125	48.563	57.505	58.040	63.241	64.051
STROŠKI DELA									
Stroški dela/zaposlenega (v EUR)	21.170	22.142	24.053	27.547	28.431	30.284	32.379	35.565	37.670
Delež stroškov dela v dodani vrednosti (v %)	56,2	61,7	61,5	57,2	58,5	52,7	55,8	56,2	58,8
FINANCIRANJE IN PLAČILNA SPOSOBNOST									
Delež dolga v virih sredstev (v %)	66,0	65,7	59,6	59,0	57,1	57,1	58,5	57,0	55,4
Delež kratk. obveznosti v virih sredstev (v %)	48,7	47,1	41,3	39,3	38,2	37,7	40,7	39,9	39,2
Kapitalska pokritost dolg. sredstev (v %)	73,1	68,0	92,2	90,5	95,2	98,4	101,7	108,1	111,9
Dolg. pokritost dolg. sredstev in zalog (v %)	79,4	80,3	96,2	94,6	97,0	100,6	95,8	98,6	99,3
IZVOZNA USMERJENOST									
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu (v %)	17,2	15,2	21,4	26,9	25,8	25,5	29,3	26,8	26,9
STRUKTURA SREDSTEV									
Delež dolg. sredstev v sredstvih (v %)	46,6	50,4	43,8	45,3	45,1	43,6	40,8	39,8	39,8
Delež strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolgoročnih sredstvih (v %)	10,2	9,3	10,8	12,0	12,0	11,7	12,7	14,3	14,8

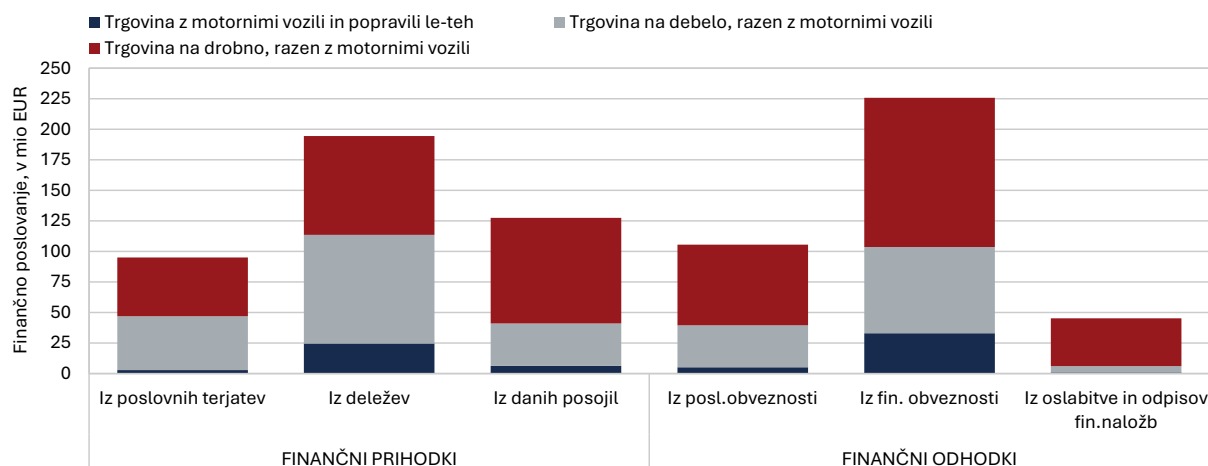
Vir podatkov: AJPES (2025), lastni izračuni. Opombe: ¹ Podatki o številu zaposlenih pomenijo povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju in se zato razlikujejo od podatkov o številu zaposlenih, ki jih objavlja SURS. ² Razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

Slika 3: Leta 2024 so svoj neto čisti dobiček poslabšale le družbe trgovine z motornimi vozili in njihovimi popravili

Vir podatkov: AJPES (2025), lastni izračuni.

Slika 4: Leta 2024 so trgovske družbe ob rasti finančnih prihodkov in stagnaciji finančnih odhodkov prvič poslovale z dobičkom iz financiranja

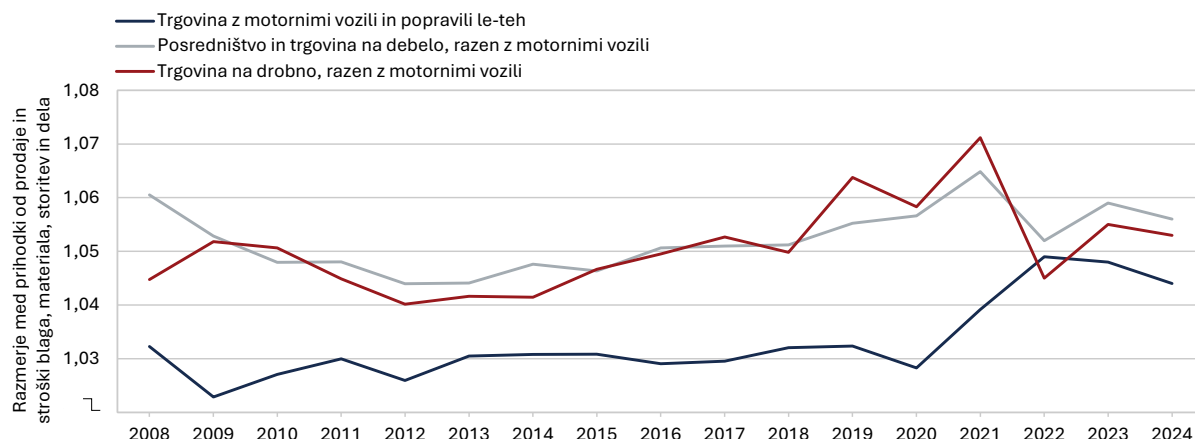

Vir podatkov: AJPES (2025), lastni izračuni.

Gospodarnost poslovanja in prihodek nad stroški trgovskih družb sta se, po prehodnem izboljšanju v letu 2023, v letu 2024 poslabšala. Po najvišji vrednosti gospodarnosti poslovanja in pribitka⁷ povprečne trgovske družbe v letu 2021, na kar je vplival predvsem odboj trošenja gospodinjskih ter rast aktivnosti v dejavnostih, s katerimi je povezana trgovina na debelo, se je vrednost obeh kazalnikov v letu 2022 poslabšala. Leta 2023 so se ob slabljenju gospodarske aktivnosti in stagnaciji zasebne potrošnje poslovni prihodki zmanjšali, še nekoliko bolj pa so se zmanjšali poslovni odhodki, tako da sta se pribitek in gospodarnost poslovanja povprečne trgovske družbe povečala. Poslovni prihodki so se tudi v letu 2024 minimalno zmanjšali. Minimalno pa so se povečali poslovni odhodki, kar je bilo predvsem posledica za 6,6 % višjih stroškov dela pod vplivom rasti števila zaposlenih ter dviga minimalne in povprečne plače. Stroški blaga, materiala in storitev, ki zajemajo skoraj 90 % vseh poslovnih odhodkov, pa so se v letu nekoliko zmanjšali (-0,3 %). Ob takšnih gibanjih sta se pri družbah vseh treh oddelkov zmanjšala pribitek in gospodarnost poslovanja.

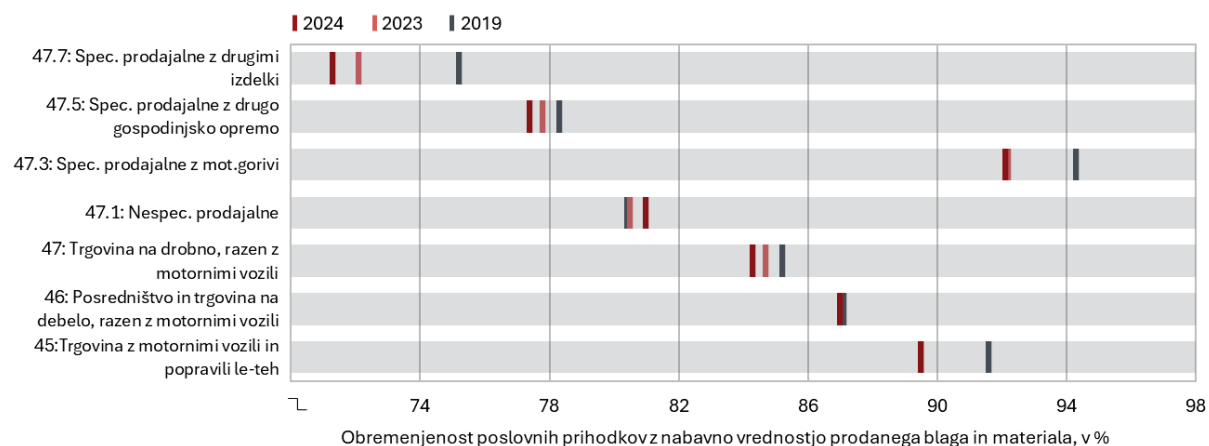
⁷ Pribitek je izračunan kot razmerje med prihodki od prodaje in stroški za nabavo blaga, materiala in storitev ter stroški dela.

Slika 5: Presežek prihodkov od prodaje nad stroški blaga, materiala, storitev in dela (pribitek) se je leta 2024 zmanjšal pri družbah vseh treh oddelkov

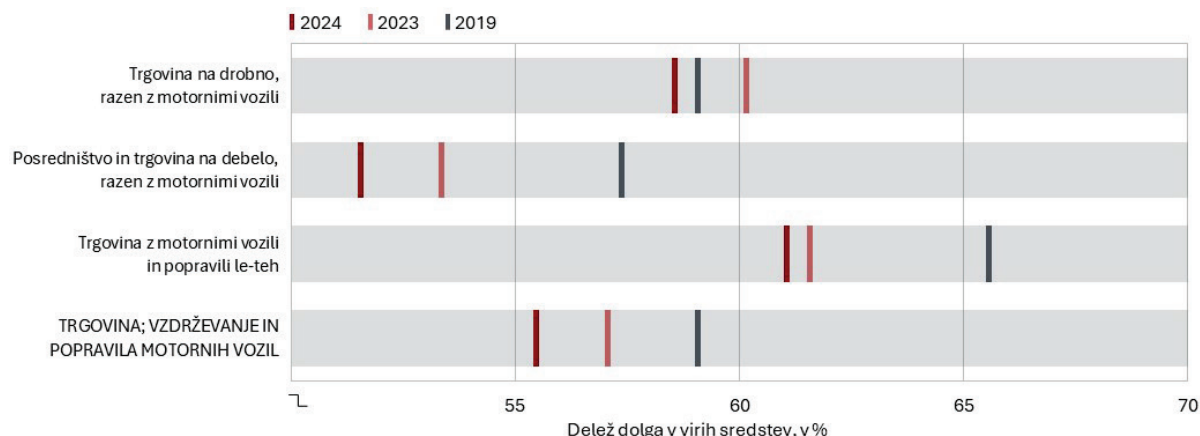
Vir podatkov: AJ PES (2025), lastni izračuni.

Slika 6: Obremenjenost poslovnih prihodkov s stroški blaga, materiala in storitev se je leta 2024 v večini trgovskih panog zmanjšala

Vir podatkov: AJ PES (2025), lastni izračuni.

Zadolženost trgovinskih družb, ki se je v letu 2022 precej povečala, se je v naslednjih dveh letih zmanjšala. Zadolženost, merjena z deležem dolga v virih sredstev, se je po prehodnem povečanju v letu 2022 v naslednjih dveh letih spet zmanjšala in bila leta 2024 s 55,4 % najnižja od leta 2008. Zadolženost so zmanjšale družbe vseh treh oddelkov, najbolj zadolžene med vsemi tremi panogami pa so ostale družbe v trgovini z motornimi vozili.

Slika 7: V letu 2024 so najbolj zadolžene ostale družbe v trgovini z motornimi vozili

Vir podatkov: AJPES (2025), lastni izračuni.

1.1 Trgovina z motornimi vozili in njihovimi popravili

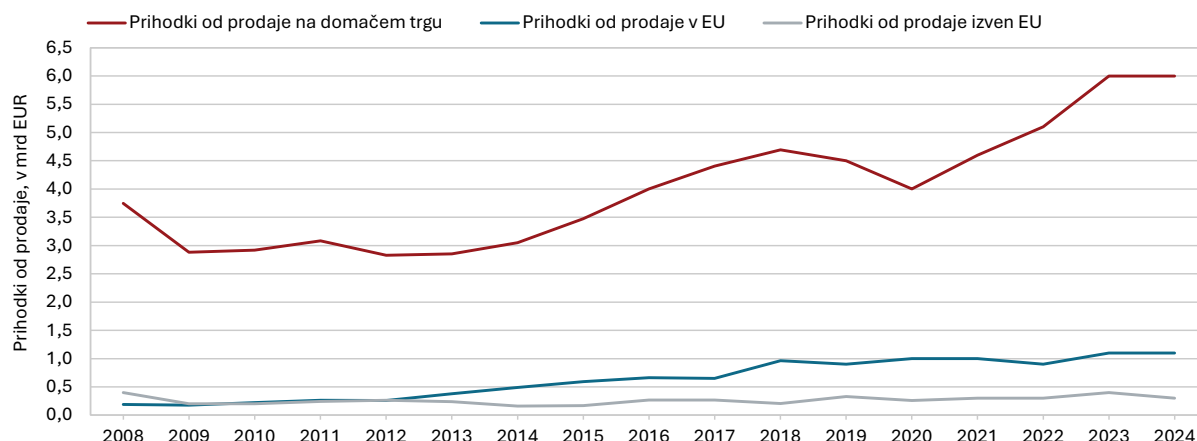
Dodana vrednost in produktivnost v družbah trgovine z motornimi vozili se je v letu 2024 zmanjšala.

Po visokih rasteh v letih 2021–2023 se je dodana vrednost družb trgovine z motornimi vozili in njihovimi popravili v letu 2024 nekoliko zmanjšala (za 1 %), tako da so svoj delež v dodani vrednosti celotne trgovske dejavnosti zmanjšale na 12,8 % (leta 2023 je bil 13,2 %, leta 2019 pa 11-odstoten). Kljub zmanjšanju dodane vrednosti v letu 2024 je bila rast glede na leto 2019 (63 %) še vedno precej višja od rasti povprečne gospodarske (43 %) ali povprečne trgovske družbe (40 %). Ob povečanju števila zaposlenih so družbe trgovine z motornimi vozili in njihovimi popravili v letu 2024, prvič po letu 2020, zmanjšale tudi produktivnost dela.

Neto čisti dobiček poslovnega leta v družbah trgovine z motornimi vozili se je po močnejši rasti v predhodnih treh letih leta 2024 zmanjšal za skoraj petino.

Neto dobiček iz poslovanja, ki je bil leta 2022 enkrat večji kot leta 2019, leta 2023 pa se je povečal še za dobro desetino, se je v letu 2024 zmanjšal za 14,9 %. Pri tem so se poslovni prihodki zmanjšali bolj kot poslovni odhodki. Po tem ko se je v predhodnih letih močnejše okrepila prodaja rabljenih avtov, se je v letu 2023 okrepila prodaja novih osebnih avtomobilov, ki se je nadaljevala tudi v letu 2024. Kljub temu pa so se čisti prihodki od prodaje, ki so se po letu 2020 povečevali, v letu 2024 zmanjšali za 0,8 %. Pri tem se je zmanjšala prodaja izven trgov EU, ki sicer predstavlja manjši del vse prodaje, stagnirala pa na domačem trgu, kjer se je v obdobju 2021–2023 močno povečala. Prodaja na trge EU se je malenkostno povečala. Ob tem se je izvozna usmerjenost panoge leta 2024 še zmanjšala.⁸ Za 0,9 % so se zmanjšali tudi stroški blaga, materiala in storitev, vendar pa so bili poslovni odhodki ob visoki rasti stroškov dela (6,6 %) medletno nižji le za 0,4 %, kar je vodilo do zmanjšanja neto dobička iz poslovanja. Po poslabšanju v letu 2020 (ko so družbe poslovale z izgubo iz financiranja v višini 5,2 mio evrov) in močnem izboljšanju v letu 2021 (ko so poslovale z dobičkom iz financiranja v višini 14,9 mio evrov), se je v naslednjih letih finančno poslovanje spet poslabšalo. Družbe so tako leto 2024 zaključile z *neto finančno izgubo* v višini 5,4 mio evrov in *neto čistim dobičkom* poslovnega leta v višini 177,9 mio evrov (leta 2023 pa 219,7 mio evrov).

⁸ Po upadu v obdobju 2020–2022 se je prodaja novih osebnih avtomobilov v letu 2023 povečala za 5 %, v letu 2024 pa še za 8 %.

Slika 8: Prodaja družb v trgovini z motornimi vozili se je leta 2024 zmanjšala na trgih izven EU

Vir podatkov: AJPES (2025), lastni izračuni.

1.2 Trgovina na debelo

Družbe trgovine na debelo so v letu 2024 povečale dodano vrednost in produktivnost. Družbe, ki se ukvarjajo s posredništvom in trgovino na debelo, razen z motornimi vozili, ki so edine izmed treh oddelkov tudi v letu 2020 poslovale z rastjo, so leta 2024 dosegle nadaljnjo rast dodane vrednosti. Tako so še povečale svoj delež v dodani vrednosti celotne trgovske dejavnosti (na 45,5 %, leta 2019 je bil 45,3 %). Ob manjšem povečanju števila zaposlenih od rasti dodane vrednosti so povečale tudi produktivnost dela.

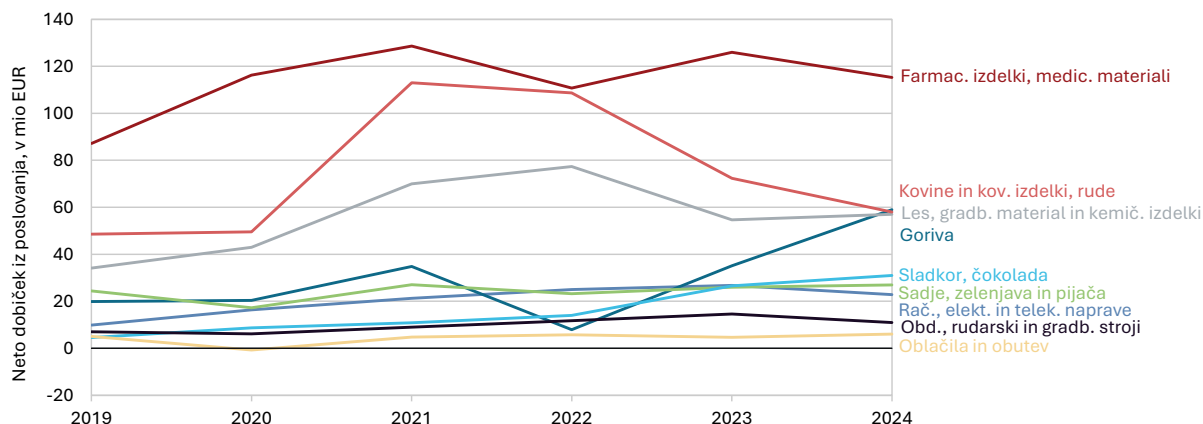
V družbah trgovine na debelo je neto čisti dobiček poslovnega leta, ki se je močno povečal med epidemijo in v 2022, lani ostal podoben kot leta 2023, ko se je sicer nekoliko zmanjšal. Neto dobiček iz poslovanja družb oddelka posredništvo in trgovina na debelo se je v letih 2012 in 2013 zmanjšal, v naslednjih letih pa povečal in leta 2024 dosegel 860,9 mio evrov⁹. Na povečanje je na začetku obdobja močno vplivalo prenehanje poslovanja večje družbe leta 2014¹⁰ in izboljševanje poslovnega rezultata zaradi povečanja prodaje v večini panog trgovine na debelo v letih 2015–2019, kar je bilo posledica visoke proizvodne aktivnosti panog, povezanih s trgovino (predelovalne dejavnosti, promet, gradbeništvo), v letih 2017 in 2018 tudi povečanja prodaje primarnih proizvodov (goriva, kovine, rude), v letih 2017–2019 pa tudi farmacevtskih proizvodov, predvsem na trg EU. V prvem obdobju epidemije, v letih 2020–2021, se je nadaljevala visoka rast prodaje farmacevtskih izdelkov ter medicinskih potrebščin in materialov, kar je močno povečalo neto dobiček iz poslovanja te panoge, ki se je tudi v naslednjih dveh letih ohranil na zelo visoki ravni. Povečano prodajo in neto čisti dobiček iz poslovanja so od leta 2020 ustvarile tudi družbe, ki se ukvarjajo s prodajo računalniških naprav, od leta 2021 pa tudi družbe, ki prodajajo elektronske in telekomunikacijske naprave. V letu 2021 se je močno izboljšalo tudi poslovanje družb, ki se ukvarjajo s prodajo na debelo z gorivi, ki pa se je v letu 2022, v okolju visokih nabavnih cen in regulacije prodajnih cen, močno poslabšalo, leta 2023 ter nadalje v letu 2024 pa ponovno izboljšalo, tako da je bil neto dobiček iz poslovanja leta 2024 najvišji v celotnem obravnavanem obdobju. Močno rast so v letih 2021 in 2022 prav tako dosegle družbe, ki se ukvarjajo s prodajo lesa, gradbenega materiala, kovin, rud in kemičnih ter kovinskih izdelkov. Po tem ko se je poslovanje v prodaji pijač, sadja in zelenjave ter oblačil in obutve v letu 2020 zaradi večmesečnega zaprtja gostinskih in nastanitvenih obratov ter šol pa tudi prodajaln z oblačili in

⁹ Glede na leto 2023 se je zmanjšal za 3,4 %.

¹⁰ Družba je še leto prej poslovala z visoko neto izgubo iz poslovanja zaradi odpisov vrednosti. Zdravo jedro te družbe, ki se je v letih do vključno 2013 ukvarjala s trgovino na debelo s kovinskimi proizvodi, inštalacijskim materialom in napravami za ogrevanje, se je v letu 2014 registriralo v dejavnosti trgovine na drobno v specializiranih prodajalnah z gradbenim materialom, kovinskimi izdelki, barvami in steklom.

obutvijo med razglasitvijo epidemije močno poslabšalo, se je v naslednjih štirih letih ponovno izboljšalo. Močneje se je v letih 2023 in 2024 izboljšalo tudi poslovanje družb, ki trgujejo s stroji, napravami in opremo, kar lahko vsaj delno povezujemo z odpravljanjem posledic obsežnih poplav v letu 2023. *Neto dobiček iz financiranja*, ki se je po visokih vrednostih v letih 2021 in 2022 leta 2023 zmanjšal, se je v letu 2024 bistveno povečal in bil s 57,6 mio evrov največji od leta 2008. Skupni *neto čisti dobiček* družb trgovine na debelo se je tako povečal za 0,2 % na 733,9 mio evrov.

Slika 9: Neto dobiček iz poslovanja v trgovini na debelo se je med epidemijo najbolj povečal pri prodaji farmacevtskih izdelkov in medicinskega materiala, v letih 2021 in 2022 pri prodaji primarnih proizvodov, v letih 2023 in 2024 pa pri prodaji goriv, rudarskih in gradbenih strojev ter nekaterih živil

Vir podatkov: AJPES (2025), lastni izračuni.

1.3 Trgovina na drobno

Družbe trgovine na drobno so v letu 2024 povečale dodano vrednost in produktivnost. Družbe oddelka trgovine na drobno, razen z motornimi vozili, katerih poslovanje od epidemije zelo niha¹¹, so v letu 2024 drugo leto zapored dosegle rast dodane vrednosti (v letu 2024 za 2 %), s čimer je njihov delež v dodani vrednosti celotne trgovske dejavnosti ostal enak kot leta 2023 (41,7 %, še leta 2019 pa 43,6 %). Ob povečanju števila zaposlenih so povečale tudi produktivnost dela.

Neto čisti dobiček v trgovini na drobno se je po nihanjih v letih 2020–2022 lani povečal drugo leto zapored. Po tem ko se je leta 2021 povečal za 459 % na 436,8 mio evrov, leta 2022 pa zmanjšal za 40 % na 263,4 mio evrov, se je neto čisti dobiček v naslednjih dveh letih povečal na 341,7 mio evrov v letu 2024. Na poslovanje celotne panoge najbolj vplivajo družbe dveh skupin, kjer je neto dobiček iz poslovanja v zadnjih štirih letih najbolj nihal¹² – trgovine na drobno v nespecializiranih prodajalnah (G 47.1) in trgovine na drobno v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi (G 47.3). V zadnjih štirih letih so na poslovanje celotnega oddelka močno vplivale tudi družbe manjših panog. Njihovo poslovanje se je v letu 2020 zaradi omejitev pri poslovanju močno poslabšalo, v letih 2021 in 2022 oživelo, v letu 2023 spet poslabšalo in nekoliko izboljšalo v letu 2024. Gre predvsem za družbe trgovine na drobno v specializiranih prodajalnah z drugo gospodinjsko opremo (G 47.5), družbe trgovine na drobno v specializiranih prodajalnah z izdelki za kulturo, šport in zabavo (G 47.6) ter družbe trgovine na drobno v specializiranih prodajalnah z drugimi izdelki (G 47.7). Skupaj so družbe teh panog zaradi manjše prodaje v letu 2020 glede na 2019 zmanjšale svoj neto

¹¹ Po tem ko je bilo v letu 2020 pod vplivom omejitvenih ukrepov poslovanja ob razglašeni epidemiji poslovanje slabše kot v letu 2019, so družbe leta 2021 svoje poslovanje izboljšale, v letu 2022 pa se je njihova dodana vrednost zmanjšala za 6 %.

¹² Leta 2021 se je skupaj povečal za 255 mio evrov, leta 2022 zmanjšal za 252,7 mio evrov, leta 2023 povečal za 161,4 mio evrov in leta 2024 zmanjšal za 71,9 mio evrov.

dobiček iz poslovanja za 85,2 mio evrov. Ob oživitvi poslovanja v naslednjih dveh letih se je do leta 2022 spet povečal za 115,3 mio evrov, ob stagnaciji trošenja gospodinjstev se je v letu 2023 zmanjšal za 26,5 mio evrov in se lani ponovno nekoliko izboljšal (za 5,4 mio evrov).

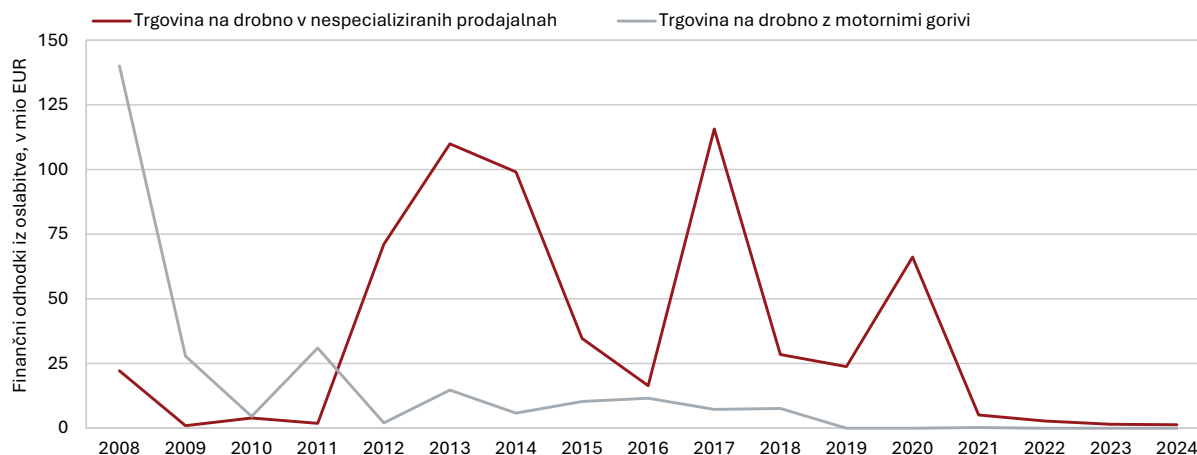
Poslovni rezultat v družbah trgovine na drobno v nespecializiranih prodajalnah se je po občutnem izboljšanju v letu 2021 v naslednjih dveh letih precej poslabšal, v letu 2024 pa ponovno izboljšal. Po neto čisti izgubi leta 2017 je celotna skupina, v kateri prevladujejo hipermarketi, marketi in diskonti (G 47.110), leto 2018 zaključila z *neto čistim dobičkom*¹³ v višini 57,8 mio evrov. Do leta 2020 se je precej zmanjšal (na 11,4 mio evrov), leta 2021 skokovito povečal na 207,1 mio evrov, do leta 2023 več kot prepolovil in se lani povečal na 117 mio evrov. Zmanjšanje v letu 2020 je bilo predvsem posledica skoraj podvojene izgube iz financiranja¹⁴, ki se je v naslednjih treh letih precej zmanjšala (iz 101,4 mio evrov v letu 2019 na 48,2 mio evrov v letu 2023). V letu 2024 pa so družbe, sploh prvič od leta 2008, poslovno leto zaključile z dobičkom iz financiranja v višini 15,1 mio evrov, in sicer zaradi visokih rasti finančnih prihodkov¹⁵ ob nekoliko manjših finančnih odhodkih kot v letu 2023. Poslovanje s finančnim dobičkom je bistveno vplivalo na celoten poslovni rezultat panoge, saj se je *neto dobiček iz poslovanja*, ki je najbolj vplival na gibanje v letih 2021–2023, v letu 2024 zmanjšal skoraj za tretjino oz. za 62 mio evrov. Neto dobiček iz poslovanja se je sicer v letu 2020, še bolj pa v letu 2021, močno povečal, na kar je vplivala povečana prodaja zaradi nabav zalog neživil in živil ob prvem valu epidemije in pred zaprtjem javnega življenja ter več prehranjevanja doma zaradi nedelovanja gostinskih obratov in dela ter šolanja na daljavo. Poleg večje prodaje v klasičnih trgovinah se je močno povečala tudi spletna prodaja. Po zelo ugodnem poslovnem letu 2021 so se v naslednjih letih razmere poslovanja zaostrele. Višje nabavne cene so občutneje povečale višino najpomembnejše postavke poslovnih odhodkov trgovcev – stroškov blaga, materiala in storitev, ki pomenijo 83 % vseh poslovnih odhodkov. Ti so se v letu 2022 povečali za 11 %, v letu 2023 še za 9 %, v letu 2024, ko so se obravnavani stroški v povprečni gospodarski družbi zmanjšali za 4 %, pa še za 3 %. Podobno se je povečala nabavna vrednost prodanega blaga in materiala (ki sicer vključuje večino, 86 %, vseh stroškov blaga, materiala in storitev), stroški porabljenega materiala, kamor spadajo tudi stroški energije, pa so se po visokih rasteh v letih 2022–2023 leta 2024 zmanjšali. Ob povečanju stroškov dela, na kar je v zadnjih treh letih poleg povečanja števila zaposlenih vplivala višja minimalna in povprečna plača, so se poslovni odhodki tudi v letu 2024 povečali (za 3 %, po okoli 10-odstotni rasti v letih 2022 in 2023). Trend preusmeritve potrošnje k storitvam se je v letih 2023 in 2024 še okrepil, nakupi hrane in pijače pa so bili vse racionalnejši. Rast poslovnih prihodkov je tudi v letu 2024 zaostajala za rastjo poslovnih odhodkov, tako da se je dobiček iz poslovanja iz 298,2 mio evrov v letu 2021 zmanjšal na 127,3 mio evrov v letu 2024.

¹³ Na nihanja v uspešnosti poslovanja skupine so zelo vplivala predvsem nihanja v vrednosti oslabitev nepremičnin in opreme, ki so vplivala na finančno poslovanje, ter odpisi zaradi prevrednotenja finančnih naložb, ki so vplivali na višino poslovnih odhodkov in neto rezultat poslovanja. Zaradi visokega povečanja oslabitev nepremičnin ter opreme in odpisov zaradi prevrednotenja finančnih naložb večje družbe v tej panogi, je celotna skupina leta 2017 zaključila z visoko neto izgubo iz financiranja (medletno povišanje za 347,7 %). Ta se je v naslednjih dveh letih več kot prepolovila. Visoki odpisi vrednosti pa so vplivali na močno povišanje poslovnih odhodkov, zaradi katerih so družbe leta 2017 zaključile z neto izgubo iz poslovanja, ki se je leta 2018 prevesila v visok dobiček iz poslovanja.

¹⁴ Ki je nastala zaradi precej višjih finančnih odhodkov zaradi povečanja oslabitev.

¹⁵ Na kar je vplivala visoka rast finančnih prihodkov iz danih posojil.

Slika 10: Finančni odhodki iz oslabitev gospodarskih družb v trgovini na drobno v nespecializiranih prodajalnah so se v zadnjih štirih letih precej zmanjšali

Vir podatkov: AJ PES (2025), lastni izračuni.

Družbe trgovine na drobno v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi, ki so leta 2022 ustvarile le slabo desetino neto čistega dobička iz predhodnega leta, so v naslednjih dveh letih močnejše izboljšale poslovanje. Po doseženi najvišji vrednosti v letu 2018 se je *neto čisti dobiček* v letu 2019 zmanjšal za skoraj tretjino¹⁶, v letu 2020 pa se je predvsem zaradi manjše prodaje ob omejitvah gibanja in delovanja med epidemijo še več kot prepolovil ter bil s 41,6 mio evri najnižji po letu 2012. Ob povečanem povpraševanju in s tem večji prodaji proizvodov iz nafte ter tudi višjih cenah se je leta 2021 močno povečal in znašal 106,3 mio evrov. Poslovanje družb se je leta 2022 izrazito poslabšalo, na kar je vplivala tudi vladna regulacija cen goriv, električne energije in zemeljskega plina, ki je bila vzpostavljena zaradi visokih cen goriv in energentov ter naraščajoče inflacije. Tudi zaradi visokih nabavnih cen energentov so se poslovni odhodki v letu 2022 skoraj podvojili¹⁷, poslovni prihodki pa so se povečali za 91 %. *Dobiček iz poslovanja* se je tako zmanjšal za 96 % na rekordno nizkih 5,4 mio evrov. Ob umirjanju nabavnih cen so se poslovni odhodki v letu 2023 zmanjšali za 30 %, kar je ob manjšem zmanjšanju poslovnih prihodkov povečalo dobiček iz poslovanja na 167,6 mio evrov. Poslovni odhodki so se nadalje zmanjšali tudi v letu 2024 (nabavna vrednost prodanega blaga za 13 %), vendar pa se je ob podobnem zmanjšanju poslovnih prihodkov dobiček iz poslovanja zmanjšal za 6 % na 157,8 mio evrov. Ob tem so družbe trgovine na drobno v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi poslovno leto, prvič po letu 2018, zaključile z *dobičkom iz financiranja* v višini 33,2 mio evrov, in sicer zaradi visokih rasti finančnih prihodkov¹⁸ ob stagnaciji finančnih odhodkov. Družbe so tako poslovno leto zaključile z neto čistim dobičkom v višini 159,6 mio evrov (v letu 2023 pa 135,4 mio evrov).

¹⁶ Na to je vplivalo zmanjšanje neto dobička iz poslovanja (zaradi povečanja odpisov vrednosti oz. amortizacije dveh večjih družb v tej panogi) in poslovanje z neto izgubo iz financiranja.

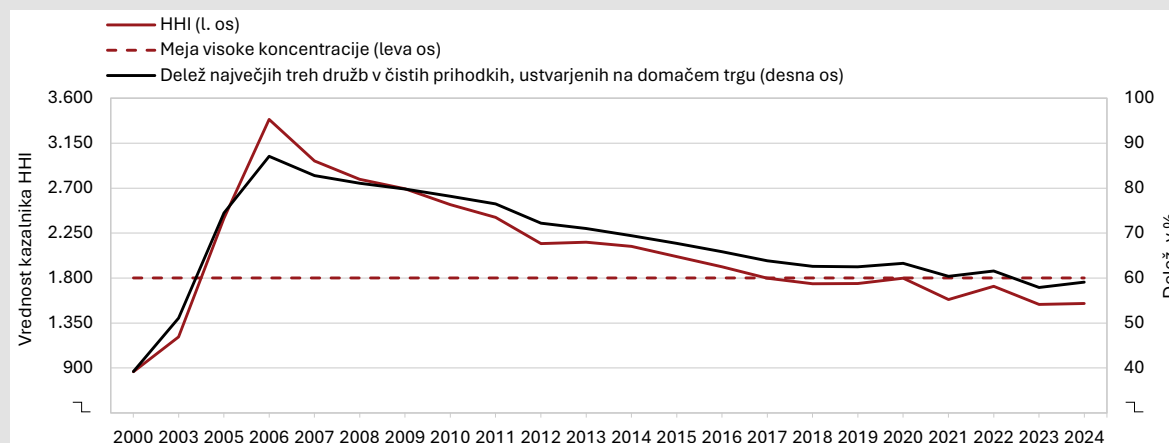
¹⁷ Nabavna vrednost prodanega blaga se je povečala za 103,4 % na 8,7 mrd evrov.

¹⁸ Na kar je vplivala visoka rast finančnih prihodkov iz deležev v družbah v skupini.

Okvir 1: Koncentracija v nespecializiranih pretežno živilskih prodajalnah na drobno

Zmanjševanje koncentracije pretežno živilskih prodajaln v Sloveniji, prisotno od leta 2007, se je po nihanjih med epidemijo v naslednjih letih nadaljevalo. Za nespecializirane prodajalne, ki pretežno prodajajo živila (hipermarketi, marketi, diskonti ...) ¹⁹, je bila po letu 2000 značilna krepitev koncentracije zaradi propadanja manjših družb oz. njihovega povezovanja ali prevzemanja s strani večjih podjetij. Stopnja koncentracije, merjena s Hirschman-Herfindahlovim indeksom (HHI), je v tej panogi leta 2005 presegla mejo visoke koncentracije (1800). Potem ko je leta 2006 dosegla najvišjo vrednost (3387), se je v naslednjih letih zniževala in leta 2017 z vrednostjo 1798 prvič padla pod mejo visoke koncentracije (1800). Leta 2018 se je še nekoliko znižala in ostala podobna tudi v 2019. Zniževanje koncentracije je bilo predvsem posledica krepitve prodaje v diskontih, ki so na slovenski trg vstopili v letih 2005 in 2007. Ti so s širitvijo svojih poslovnih mrež in spreminjanjem nakupovalnih navad kupcev, do katerih je prišlo tudi zaradi gospodarske krize, v letu 2019 skupaj ustvarili 27,7 % celotnega prihodka od prodaje panoge na slovenskem trgu (leta 2007 6,5 %, v letu 2018 26,4 %). Delež največjih treh tradicionalnih družb v prihodku panoge se je tako v dobrem desetletju močno znižal (z 82,9 % leta 2007 na 61,1 % v letu 2019). Ob razmahu epidemije covida-19 v letu 2020 so se razmere močno spremenile. Delež prodaje v treh največjih tradicionalnih trgovinah v čistih prihodkih od prodaje panoge se je po več letih znova povečal (na 63,8 %), na kar so med drugim vplivale večje možnosti dostopa do spletnih trgovin oz. dostave in večja razporedenost prodajaln teh trgovcev, kar je bilo predvsem pomembno v obdobjih omejenega gibanja na občine in/ali pokrajine ter ob karanteni in obolevnosti. Delež se je nato v letu 2021, ob manj pogostih omejitvah gibanja, in nadalje še v letih 2022–2024, ko so se v razmerah zvišanih cen potrošniki preusmerjali k cenejšim diskontnim trgovcem, ponovno zmanjšal in padel pod 60 % (55,7 % v letu 2024). Delež diskontov pa se je povečal in v letu 2024 dosegel 35 % (največ doslej). Stopnja koncentracije, merjena s Hirschman-Herfindahlovim indeksom (HHI), je bila tako, po nihanju med epidemijo, leta 2024 z vrednostjo 1545 nižja kot leta 2019 in podobna kot leta 2023, ko je bila najnižja po letu 2005.

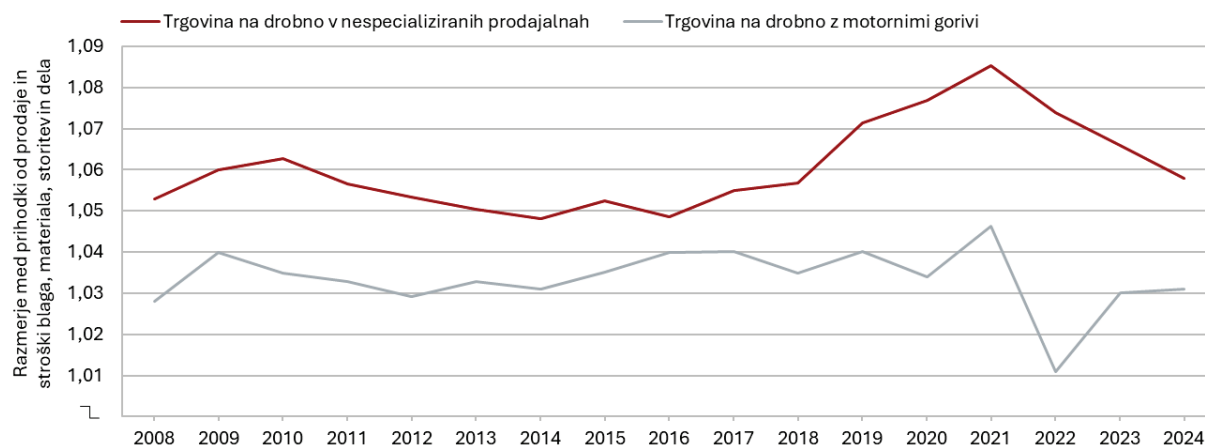
Slika 11: Koncentracija družb v nespecializiranih, pretežno živilskih, prodajalnah na drobno se je po nihanjih med epidemijo v naslednjih letih zmanjšala

Vir podatkov: AJPES (2025), lastni izračuni. Opomba: HHI – Hirschman-Herfindahlov indeks koncentracije.

¹⁹ Družbe, ki so po SKD registrirane v 47.110.

Slika 12: Presežek prihodkov od prodaje nad stroški blaga, materiala, storitev in dela (pribitek) v družbah trgovine na drobno v nespecializiranih prodajalnah ter trgovine na drobno z motornimi gorivi je v letu 2024 ostal nižji kot v rekordnem letu 2021

Vir podatkov: AJ PES (2025), lastni izračuni.

Pribitki družb trgovine na drobno v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi in družb v nespecializiranih prodajalnah so v letu 2024 ostali močno pod najvišjimi vrednostmi iz leta 2021. Pri družbah obeh panog je bil pribitek, izračunan kot razmerje med prihodki od prodaje in stroški za nabavo blaga, materiala in storitev ter stroški dela, v letu 2021 najvišji v celotnem obdobju. Družbam trgovine na drobno v nespecializiranih prodajalnah, ki se jim je krepil po letu 2016, močnejše v letih 2020 in 2021, se je lani zmanjšal tretje leto zapored, tako da se je približal vrednostim pred letom 2019. Družbam v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi, kjer se je po močnejši krepitvi v letu 2021 leta 2022 pribitek zmanjšal na najnižjo raven od leta 2008, pa se je leta 2023 okrepil in ostal podoben tudi leta 2024, a bil še vedno razmeroma nizek.

3 Zaključek

Poslovanje gospodarskih družb trgovine ter vzdrževanja in popravil motornih vozil (G) so v zadnjih letih močno zaznamovali najprej epidemija, nato energetska in splošna druginja. Na poslovanje je vplival tudi postopni premik potrošnje k storitvam, proti koncu leta 2024 pa tudi povečana negotovost, ki izhaja iz geopolitičnih in gospodarskih razmer, ter z njo povezana previdnost pri poslovanju gospodarskih družb in trošenju potrošnikov.

Glavni poudarki iz analize:

- **Trgovske gospodarske družbe so po letu 2013, ko so ustvarile nekaj izgube, v nadaljnjih letih poslovale pozitivno; neto čisti dobiček se je v letu 2024 sicer nekoliko zmanjšal.**
Neto čisti dobiček se je po podvojitvi v letu 2021 do leta 2024 nekoliko zmanjšal, in sicer zaradi upada dobička iz poslovanja. Še večji upad je preprečilo boljše finančno poslovanje, saj so trgovske družbe leto 2024 – sploh prvič od leta 2008 – zaključile z neto dobičkom iz financiranja.
- **Družbe trgovine z motornimi vozili so svoje poslovanje v letu 2024 poslabšale.**
Ob nižjem neto dobičku iz poslovanja so družbe trgovine z motornimi vozili za polovico povečale tudi izgubo iz financiranja, tako da se je njihov neto čisti dobiček glede na leto 2023 zmanjšal. Ob tem so, po treh letih rasti, zmanjšale tudi dodano vrednost in produktivnost.
- **Družbe trgovine na debelo so v letu 2024 ohranile uspešno poslovanje.**
Ob precejšnjem izboljšanju finančnega dobička in poslabšanju dobička iz poslovanja so družbe trgovine na debelo leto 2024 zaključile s podobnim neto čistim dobičkom kot leta 2023. Nadalje se je povečala dodana vrednost in produktivnost.
- **Družbe trgovine na drobno so svoje poslovanje v letu 2024 izboljšale.**
Družbe v trgovini na drobno so leto 2024 zaključile s precej višjim neto čistim dobičkom kot leto prej. Povečanje je bilo posledica znatnega zmanjšanja izgube iz financiranja, na kar je vplivalo izboljšanje finančnega poslovanja družb trgovine na drobno v nespecializiranih prodajalnah (v katerih prevladujejo hipermarketi, marketi in diskonti), ki so sploh prvič leto zaključili z dobičkom iz financiranja, in družb trgovine na drobno v specializiranih prodajalnah z motornimi gorivi. Družbe obeh oddelkov so ob tem zmanjšale dobiček iz poslovanja, na kar je poleg racionalnejših nakupov hrane in pijače vplivala tudi preusmeritev potrošnje k storitvam pa tudi nadaljnja rast nabavne vrednosti stroškov blaga, materiala in storitev ter stroškov dela.

Literatura in viri

- AJPES.** (2025). Statistični podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida za gospodarske družbe in samostojne podjetnike. Ljubljana: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.
- Koprivnikar Šušteršič, M.** (2023, 11. julij). Poslovanje trgovskih gospodarskih družb do leta 2022. Pridobljeno 26. 6. 2024 s <https://www.umar.gov.si/publikacije/kratke-analize/publikacija/poslovanje-trgovskih-gospodarskih-druzbo-do-leta-2022>
- Letno poročilo skupine petrol in družbe Petrol, d.d. za leto 2024.** (2024). Pridobljeno 11. 6. 2025 s <https://seonet.ljse.si/esef/55014/>
- Mercator.** (2013). Letno poročilo poslovnega sistema Mercator d.d. za leto 2012. Ljubljana: Mercator, d.d. Pridobljeno s <http://www.mercator.si>
- Mercator.** (2021). Letno poročilo poslovnega sistema Mercator d.d. za leto 2020. Ljubljana: Mercator, d.d. Pridobljeno s <http://www.mercator.si>
- Mercator.** (2022). Letno poročilo poslovnega sistema Mercator d. d. za leto 2021. Ljubljana: Mercator, d.d. Pridobljeno s <https://www.mercator-ip.si/letna-porocila/>
- MJU.** (2023). Odprti podatki Slovenije. Ljubljana: Ministrstvo za javno upravo. Pridobljeno s <https://podatki.gov.si/dataset/prvic-registrirana-vozila-po-mesecih>
- Petrol.** (2021). Letno poročilo skupine Petrol in družbe Petrol d.d. za leto 2020. Ljubljana: Petrol, d.d. Pridobljeno s <http://www.petrol.si>
- Petrol.** (2022). Letno poročilo skupine Petrol in družbe Petrol d. d. za leto 2021. Ljubljana: Petrol, d.d. Pridobljeno s <http://www.petrol.eu>
- Petrol.** (2023). letno-porocilo-petrol_2022.pdf. Pridobljeno s https://www.petrol.eu/binaries/content/assets/skupina-petrol-slo/2023/porocila/letno-porocilo-petrol_2022.pdf
- SURS.** (2025). Podatkovna baza. Ljubljana: Statistični urad RS. Pridobljeno s <https://pxweb.stat.si/SiStatData>

Priloga:**Opredelitev kazalnikov, uporabljenih v analizi poslovanja gospodarskih družb**

KAZALNIKA VELIKOSTI

Sredstva na podjetje

001/število podjetij

Število zaposlenih na podjetje

188/število podjetij

KAZALNIK OPREMLJENOSTI DELA S SREDSTVI

Povprečna* sredstva na zaposlenega $((001_1 + 001_0)/2)/188$

KAZALNIK GOSPODARNOSTI

Gospodarnost poslovanja = poslovni prihodki/poslovni odhodki

(126/127)

KAZALNIKI DONOSNOSTI

Donosnost sredstev = neto čisti dobiček (izguba) obračunskega obdobja/povprečna* sredstva $(186-187)/((001_1 + 001_0)/2)$ **Donosnost prihodkov = neto čisti dobiček (izguba) obračunskega obdobja/celotni prihodki** $(186-187)/(126 + 153 + 178)$ **Donosnost kapitala = neto čisti dobiček (izguba) obračunskega obdobja/povprečni* kapital** $(186-187)/((056_1 + 056_0)/2)$

KAZALNIK PRODUKTIVNOSTI

Dodana vrednost na zaposlenega $(126-128-148)/188$

KAZALNIKA STROŠKOV DELA

Stroški dela na zaposlenega

(139/188)

Delež stroškov dela v dodani vrednosti $(139/(126-128-148))$

KAZALNIKI FINANCIRANJA IN PLAČILNE SPOSOBNOSTI

Delež dolga (kratkoročne in dolgoročne finančne ter poslovne obveznosti, rezervacije in pasivne časovne razmejitve) v virih sredstev

$((072 + 075 + 085 + 095)/055)$

Delež kratkoročnih obveznosti (s pasivnimi časovnimi razmejitvami) v virih sredstev

$((085 + 095)/055)$

Kapitalska pokritost dolgoročnih sredstev

$(056/002)$

Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog

$(056 + 072 + 075)/(002 + 034)$

KAZALNIK IZVOZNE USMERJENOSTI

Delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje

$(115 + 118)/110$

KAZALNIKA STRUKTURE SREDSTEV

Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih

$(002/001)$

Delež proizvodnih strojev in naprav ter druge opreme in naprav v dolgoročnih sredstvih

$((013 + 014)/002)$

Opombi: Številke v formulah pomenijo ustrezno šifro AOP. * Pri izračunu povprečne vrednosti sredstev in kapitala se upošteva podatek o vrednosti sredstev/kapitala ob koncu tekočega in ob koncu preteklega leta za družbe, ki so poslovale v tekočem letu.